

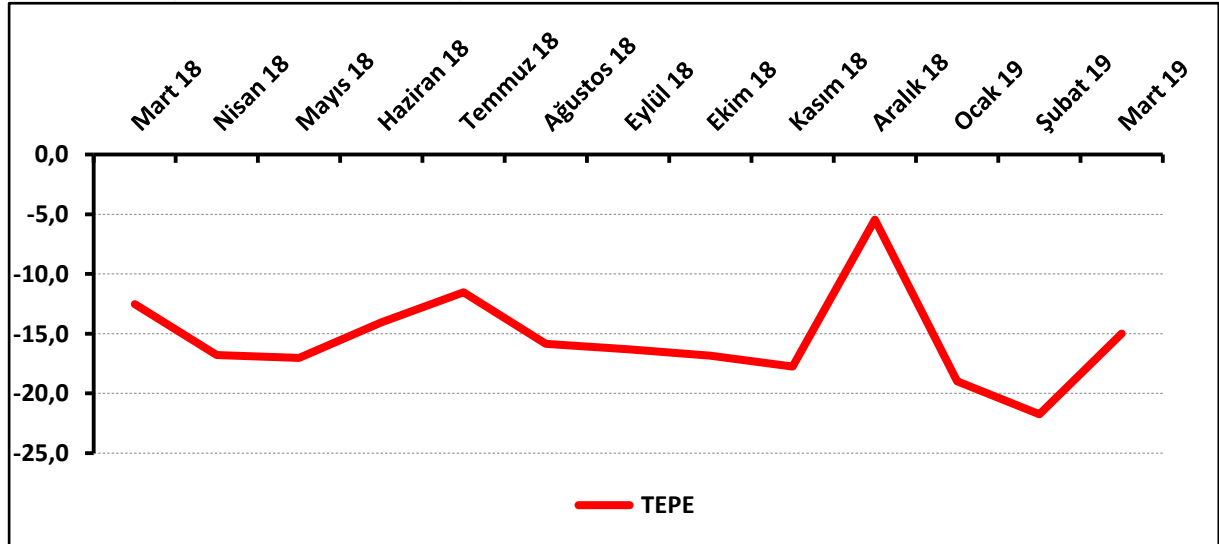
PERAKENDE GÜVENİ, GEÇEN AYA GÖRE ARTTIĞI HALDE GEÇEN YILA GÖRE AZALDI

2019 yılının ilk üç ayını ortalama -18,6 puan seviyesinde tamamlayan TEPE, 2018 yılının ilk üç ayındaki seviyesine (-11,4) kıyasla düşüş gösterdi. Perakende güveni, Mart ayında bir önceki aya göre 6,7 puan artarken, bir önceki yılın aynı dönemine göre 2,5 puan azaldı. Perakende güveninin geçen aya göre artışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentilerindeki artış etkili oldu. “Birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörü, Mart ayında perakende güveninde en fazla artış gösteren sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye, geçen yıla göre AB-28 ve Euro Bölgesi’nden daha kötü performans sergiledi.

Perakende güveni geçen aya kıyasla arttı

Mart ayında -15 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 2,5 puan azalırken, geçen aya göre 6,7 puan arttı. TEPE değerinin geçen aya göre artmasında geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki artış etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Mart 2018 – Mart 2019)¹

¹ Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

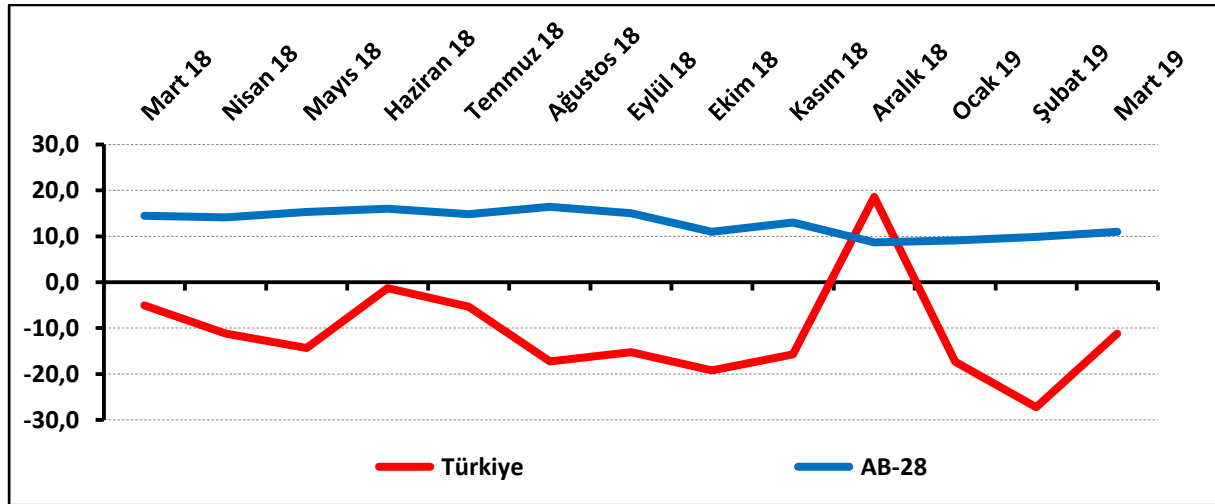
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	-15,3	-23,6	-18,2	-19,2	-15,1	-16,0	-21,0	-17,4	-17,1	-13,2	-15,5	-13,8
2018	-14,3	-7,5	-12,5	-16,8	-17,0	-14,1	-11,5	-15,9	-16,3	-16,8	-17,7	-5,4
2019	-19,0	-21,7	-15,0									

Perakendecilerin satış beklentileri geçen aya göre arttı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Mart 2019’da -11,2 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 16,1 puan artarken, bir önceki yılın aynı ayına göre 6,1 puan azaldı.

Mart 2019’da TEPE anketi katılımcılarının yüzde 40,9’u önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 32’si işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 27,1 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Mart 2018 – Mart 2019)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

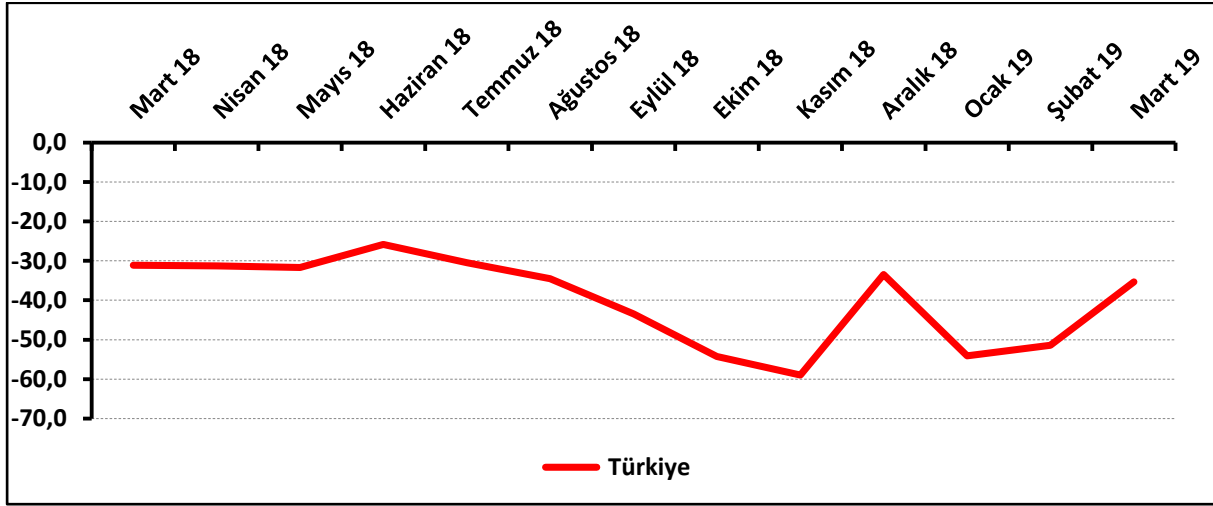
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	-6,6	-39,7	-15,6	-16,1	-7,2	-6,2	-19,1	-9,3	-7,2	-3,4	-6,3	1,2
2018	-10,0	5,5	-5,1	-11,2	-14,3	-1,3	-5,4	-17,3	-15,3	-19,2	-15,7	18,6
2019	-17,3	-27,3	-11,2									

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu iyileşti

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Mart 2019'da -35,3 puan değerini alarak, Şubat 2019'a göre 16,1 puan artarken, Mart 2018'e göre 4,2 puan azaldı.

Mart 2019'da TEPE anketi katılımcılarının yüzde 19'u geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 54,2 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 26,8 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Mart 2018 – Mart 2019)

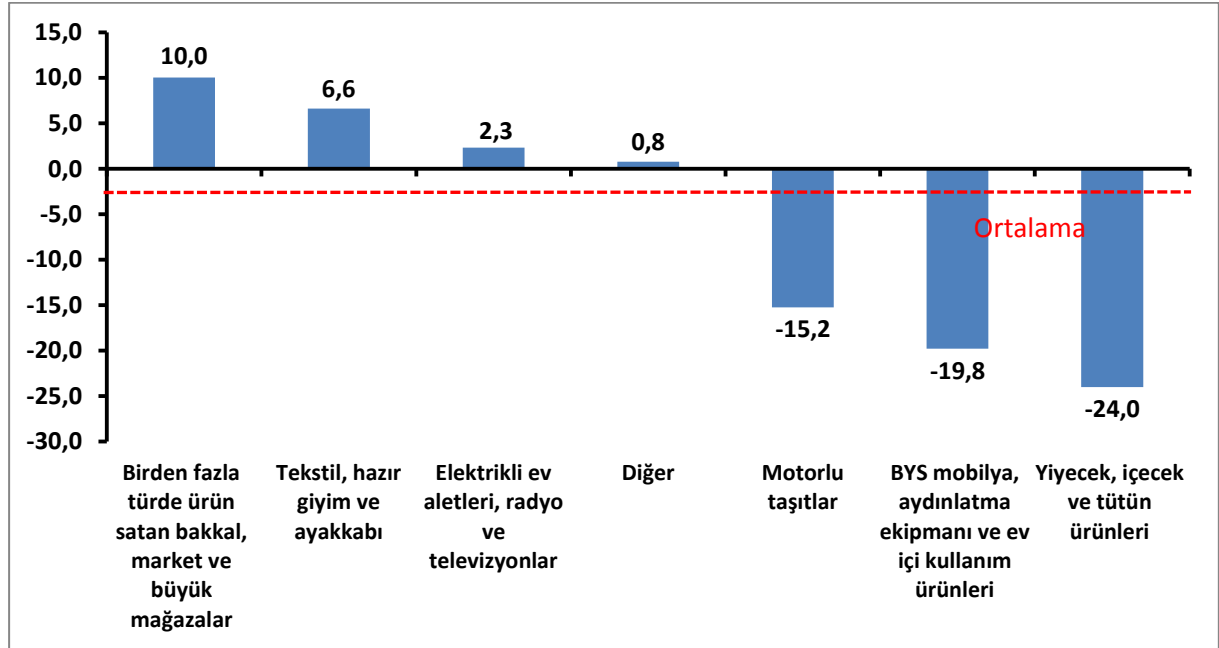
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	-43,3	-36,3	-41,3	-38,6	-39,4	-41,6	-38,5	-36,6	-39,8	-38,4	-45,6	-44,7
2018	-37,6	-19,5	-31,1	-31,3	-31,7	-25,8	-30,5	-34,5	-43,5	-54,3	-59,0	-33,5
2019	-54,1	-51,4	-35,3									

Perakende güveni en fazla artan “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörü oldu

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Mart 2019’da, geçen yılın aynı dönemine göre en fazla artan “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörü oldu. Bu sektörü, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”ve “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” sektörleri takip etti. Artış gösteren bu sektörler ortalamasının üzerinde değer alırken, “motorlu taşıtlar”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” ve “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektörleri ortalamasının altında değer aldı. “Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektörü perakende güveninde en fazla azalış gösteren sektör oldu.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Mart 2019’da geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendecilerin beklentileri geçen aya kıyasla arttı

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Mart 2019'da, "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu", "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış, istihdam ve satış fiyatı beklentileri" ve "işlerin geçen yıla göre durumu" göstergeleri Mart 2018'e göre azalırken, Şubat 2019'a göre artış gösterdi. "Gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" göstergesi ise hem Mart 2018'e hem de Şubat 2019'a göre arttı.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 03/2018	Endeks 02/2019	Endeks 03/2019	Bir önceki aya göre değişim 03/2019	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 03/2019
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-44,1	-56,2	-48,0	8,2	-3,9
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	11,6	18,2	14,2	-4,0	2,6
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-8,0	-26,4	-15,7	10,7	-7,7
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-5,1	-27,3	-11,2	16,1	-6,1
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	9,5	-5,7	-0,7	5,0	-10,2
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	36,1	25,9	34,3	8,4	-1,8
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-31,1	-51,4	-35,3	16,1	-4,2
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	5,8	0,7	6,1	5,4	0,3

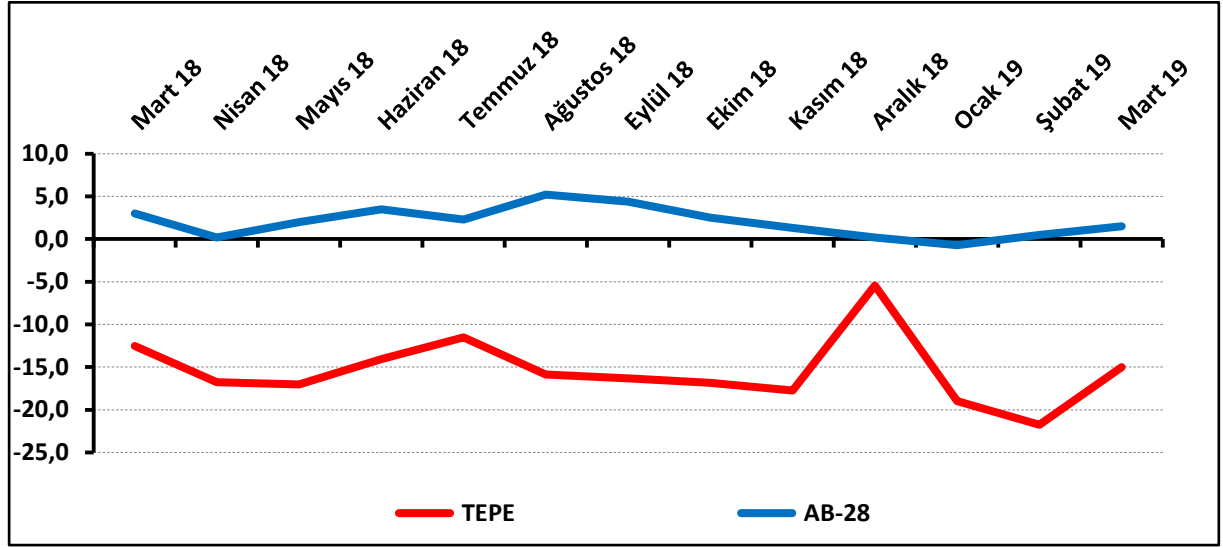
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4'deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni geçen yıla kıyasla azaldı

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Mart 2019’da 1,5 puan değerini aldı. AB-28’de perakende güveni bir önceki aya göre 1,0 puan artarken, geçen yılın aynı dönemine göre 1,5 puan azaldı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-28 ve Euro Bölgesi’nden daha kötü performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Mart 2018 – Mart 2019)

Tablo-5. AB-28

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	2,1	2,3	3,7	4,5	2,0	2,5	5,2	0,7	3,4	3,2	5,4	5,2
2018	3,4	4,6	3,0	0,2	2,0	3,5	2,3	5,2	4,4	2,5	1,3	0,2
2019	-0,7	0,5	1,5									

Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre değişimde AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha kötü performans sergiledi

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Malta, mart ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşayan ülke oldu. Malta'yı; Slovenya ve Estonya takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla Kıbrıs, İrlanda ve Belçika oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış da Malta'da yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Mart 2018'e göre değişim AB-28'de -1,5 puan, Euro Bölgesi'nde -0,9 puan oldu. Şubat 2019'a göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Mart 2018 ve Şubat 2019'a göre)

Ülkeler*	Mart 2018'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Şubat 2019'a göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Malta	22,9	23,8
Slovenya	14,8	8,0
Estonya	5,9	6,1
Sırbistan	5,6	2,3
Yunanistan	5,2	-5,9
Hırvatistan	4,8	4,0
Romanya	4,8	7,1
Danimarka	4,1	-1,4
Karadağ	3,1	2,9
Almanya	2,7	3,1
Slovakya	2,7	-1,0
Makedonya Cumhuriyeti	0,6	-0,7
Macaristan	0,5	3,5
Bulgaristan	-0,1	1,6
Portekiz	-0,8	-1,9
İspanya	-0,8	4,1
Euro Bölgesi-19	-0,9	1,5
Hollanda	-0,9	0,3
Litvanya	-1,4	0,2
AB-28	-1,5	1,0
Letonya	-1,7	-0,4
Avusturya	-1,7	0,8
İtalya	-1,8	0,5
Türkiye	-2,5	6,7
Fransa	-2,6	1,4
İngiltere	-4,4	-1,7
Polonya	-4,5	0,6
İsveç	-4,6	0,7
Çek Cumhuriyeti	-7,8	-1,6
Finlandiya	-9,4	-1,1
Belçika	-11,0	0,2
İrlanda	-11,0	-5,9
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	-12,2	0,7

*Eurostat tarafından Temmuz 2017'den itibaren Makedonya, Karadağ ve Sırbistan da ülke verilerine eklenmiştir.

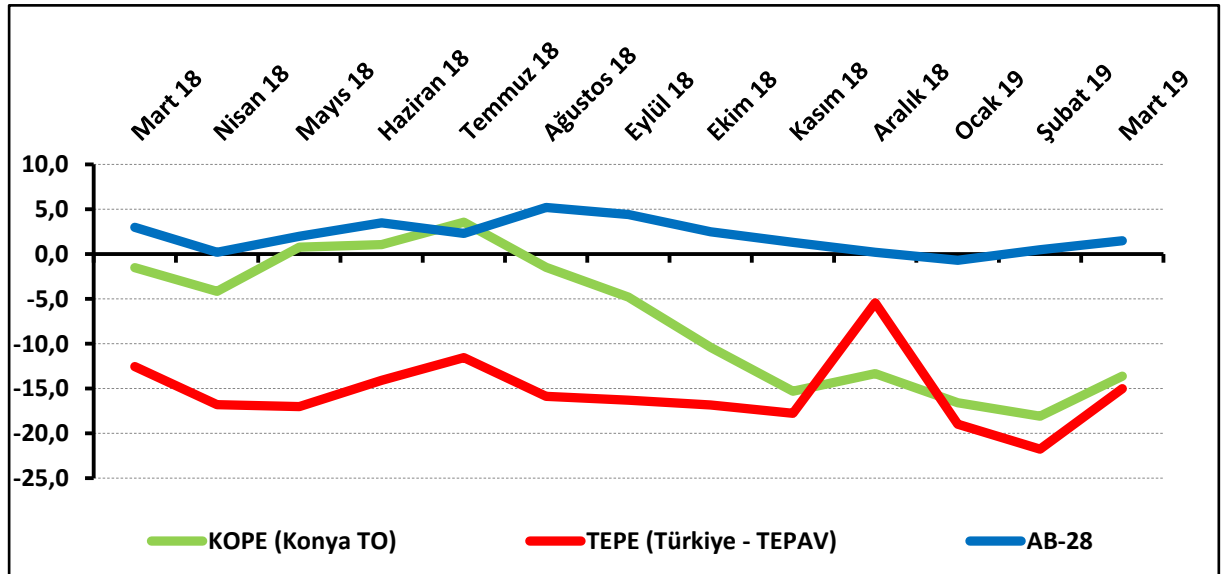
**Sıralama Mart 2018 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapılıyor.

Mart ayında TEPE, -15 puan değerini alırken KOPE -13,6 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 12,1 puan; TEPE 2,5 puan azaldı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 4,5 puan arttı. Konya perakendesi, mart ayında Türkiye genelinden daha iyi performans sergilerken, AB-28'den daha kötü performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Mart 2018 – Mart 2019)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	-8,5	-3,1	0,1	-1,3	0,9	4,2	-0,5	5,2	7,4	2,7	5,4	4,5
2018	4,0	1,6	-1,5	-4,1	0,8	1,1	3,5	-1,5	-4,8	-10,4	-15,3	-13,3
2019	-16,6	-18,1	-13,6									